

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Vehicle Technician, EstQF Level 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Vehicle Technician, EstQF Level 3	3

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work Sõidukite pindade hooldaja ja rehvidehnik, tase 3 tegeleb mootorsõidukite, liikur- ja väikemasinate, haagiste (edaspidi sõidukite) värvkatte, salongi sisustuse materjalide, kere osade ja mootoriruumi puhastamise ja hooldamisega. Töö eesmärk on sõidukite pindade puhastamise ja hooldamise professionaalsel tasemel teenuse pakkumine, millega ennetada sõiduki ebanormaalsel kulumisel ning korrosioonikahjustuste teket. Lähtuvalt tööturu vajadusest, eelkõige seonduvalt rehvitööde hooajalisusega, võib sõidukite pindade hooldaja vahetada sõidukitel rehve ja teha sellega kaasnevat tööd (edaspidi rehvitööd). Sõidukite pindade hooldaja ja rehvidehnik rakendab keskkonnasäästlikke töövõtteid ning järgib tööohutuse- ja töötervishoiu nõudeid. Sõidukite pindade hooldaja ja rehvidehnik juhendub oma tööd tehes talle antud töökorraldusest, sõidukitootja tehnilistest juhenditest, ohutusnõuetest ja tööle seatud kvaliteedinäitajatest. Kutsealal kasutatavad materjalid ja tehnoloogiad uuenevad kiiresti, samuti on pidevas muutumises sõidukite ehituses kasutatavad materjalid, seetõttu on vajalik pidev enesetäiendamine. Töövahenditeks on käsi-, elektrilised-, hüdro- ja pneumotööriistad, töökoja-, remondi- ja hooldusseadmed, sõiduki pesemiseks ja hooldamiseks vajalikud seadmeid, kemikaalid, pesemis- ja kuivatamistarbed. Samuti on töövahendiks arvuti ja andmebaasid tööks vajalike algandmete, mõõteväärtuste, tööjuhendite, töökorralduste ning muude vajalike juhendmaterjalide või dokumentide kasutamiseks ja täitmiseks. Sõidukite pindade hooldaja ja rehvidehnik võib töötada nii üksi kui ka meeskonnas, võib vajada mõningal määral juhendamist uutes olukordades, tema töö eeldab suhtlemist kaastöötajate ja klientidega. Mootorsõidukite hoolduse ja remondi kutsealal autotehnika kutsegrupis kehtestatud kutsed Sõidukite pindade hooldaja ja rehvidehnik, tase 3 Mootorsõidukitehnik, tase 4 teeb sõidukitele hoolduse ja remonttöid ning rikkeotsinguid Mootorsõidukidiagnostik, tase 5 teeb sõidukitele rikkepõhjaste analüüsi, leiab ja kõrvaldab rikkeid
A.2 Tasks A.2.1. Sõiduki värv- ja pinnakatete sh klaaspindade ning ukseavade puhastamine ja hooldamine A.2.2. Rattakoobaste, rehvide, velgede puhastamine ja hooldamine A.2.3. Sõiduki sisustuse ning pinnakatete puhastamine ja hooldamine A.2.4. Sõiduki mootoriruumi puhastamine ja pindade hooldamine A.2.5. Sõiduki põhjapesu A.2.6. Rehvivahetustööd A.2.7. Sõiduki rattakoopas asuvate veermikudetailide seisukorra kontrollimine A.2.8. Rehviparandustööd
A.3 Professional preparation Sõidukite pindade hooldajal ja rehvidehnikul on üldjuhul erialane kutseharidus või töökohal õppides ja tööalastel koolitustel omandatud kutseoskused.
A.4 Most common occupational titles Rehvidehnik, autopesija

A.5 Regulations governing profession

Regulatsioonid puuduvad.

A.6 Relevant skills for the future

Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab.

Kasvav tähtsus on keskkonnamõju vähendavate tehnoloogiate ja vahendite kasutamisel, suureneb vajadus ohutusalaste teadmiste järele elektri- ja autonoomsete sõidukite teenindamisel. Tulevikus on järjest olulisem hea suhtlemisoskus ja kliendikeskne teenindusoskus.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation

Sõidukite pindade hooldaja ja rehvitöök, tase 3 kutsestandard koosneb üldoskustest ja kohustuslikest kompetentsidest. Kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.3.1–B.3.8 ja üldoskuste B.2 tõendamine.

Hariduslikud nõuded

Nõuded kutse taotlemisel

Töömaailma taotlejale

1. Töökohal õppides ja tööalastel koolitustel omandatud kutsealased teadmised ja praktilised kutseoskused.

Kutseõppe lõpetajale

1. Täies mahus läbitud vastava eriala tasemeõppe õppekava

Nõuded kutse taastõendamisel

1. Sõidukite pindade hooldaja ja rehvitöök, tase 3 kutse, mille kehtivusaja lõppemisest ei ole möödas rohkem kui 1 aasta.

2. Erialane töökogemus

Kutse andmise korraldus on reguleeritud sõidukite hoolduse ja remondi kutseala kutsete kutse andmise korras.

B.2 General skills of Vehicle Technician, EstQF Level 3

Mõtlemisoskused

1. Arutleb loogiliselt töös ette tulevatele olukordadele lahenduste leidmisel.

2. Omandab tööks vajalikke uusi teadmisi ja oskusi.

Enesejuhtimisoskused

3. Järgib oma töös juhiseid, eeskirju ning töövahendite nõudeid.

4. Kasutab energiat ja keskkonda säästvaid ning tervisele ohutuid töövahendeid ja –võtteid.

5. Dokumenteerib tehtud tööd vastavalt ettevõtte sisekorrale.

6. Järgib oma tööd tehes organisatsiooni väärtusi ja põhimõtteid

7. Kohaneb muutuvate tööolukordade ja keskkonnatingimustega.

Lävimisoskused

8. Suhtleb kaastöötajate ja klientidega sõbralikult ja korrektset.

9. Kasutab oma igapäevatöös arvutit infotöötuse ja sisuloome osas algtasemel kasutaja tasemel (lisa 1).

10. Kasutab oma töös eesti keelt ja vähemalt üht võõrkeelt (soovitavalt inglise keel) tööks vajalikul tasemel.

B.3 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.3.1 Sõiduki värv- ja pinnakatete sh klaaspindade ning ukseavade puhastamine ja hooldamine	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad 1. Selgitab kliendile sõiduki värvkatte hooldamise põhitõdesid. 2. Hindab sõiduki värvkatte seisukorda ja valib tööks sobiva tehnoloogia, materjalid ja seadmed, arvestades keskkonnasäästlikkuse põhimõtetega. 3. Valmistab vajalike pesuainete töölahused vastavalt määrumiste liikidele ja kemikaalide kasutusjuhenditele. 4. Teeb sõiduki värvkatte leotuse, puhastuse ja loputamise, kasutades asjakohaseid vahendeid ja lähtudes tootja nõuetest ja spetsifikatsioonidest. 5. Peseb ustevahed, tihendid, lävekarbid ja loputab need, kasutades asjakohaseid vahendeid ja lähtudes tootja nõuetest ja spetsifikatsioonidest. 6. Töötleb lävekarvide välispinnad kaitsevahendiga, kasutades asjakohaseid vahendeid ja lähtudes tootja nõuetest ja spetsifikatsioonidest. 7. Eemaldab pindadelt lahtise vee, kasutades peeglite, liistude ja õõnsuste kuivatamiseks suruõhku ja värvkatte kuivatamiseks kuivatuslappi. 8. Töötleb värvkatte puhastussaviga või –pastaga, eemaldab aine jäägid. Enne töö alustamist katab kinni liistud ja muud elemendid, milliseid võib kahjustada kokkupuude puhastusainega või puhastusseadme pöörleva osaga. 9. Töötleb värvipinna kaitsevahendiga, kasutades asjakohaseid vahendeid ja lähtudes tootja nõuetest ja spetsifikatsioonidest. 10. Töötleb uste tihendid kaitsevahendiga, kasutades asjakohaseid vahendeid ja lähtudes tootja nõuetest ja spetsifikatsioonidest. 11. Puhastab sõiduki klaaspinnad, kasutades asjakohaseid vahendeid ja lähtudes tootja nõuetest ja spetsifikatsioonidest. 12. Veendub tehtud töö vastavuses töökäsule ja vajadusel kõrvaldab puudused.	
B.3.2 Rattakoobaste, rehvide, velgede puhastamine ja hooldamine	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad 1. Selgitab kliendile sõiduki rattakoobaste ja velgede hooldamise põhitõdesid. 2. Tuvastab velgede tüübi (kroomitud, lakitud, poleeritud, mitmeosaline, anodeeritud alumiiniumvelg jne) ning valib tööks sobiva tehnoloogia, materjalid ja vahendid, arvestades keskkonnasäästlikkuse põhimõtetega. 3. Valmistab vajalike pesuainete töölahused vastavalt määrumiste liikidele ja kemikaalide kasutusjuhenditele. 4. Veendub enne töö alustamist, et rattad ja pidurid on jahtunud. 5. Peseb ja loputab rattakoopad, rattad ja veljed, kasutades asjakohaseid vahendeid ja lähtudes tootja nõuetest ja spetsifikatsioonidest. 6. Eemaldab velgedelt lahtise vee, kasutades tööks sobivaid vahendeid. 7. Töötleb rattakoopad ja veljed kaitsevahendiga, kasutades asjakohaseid vahendeid ja lähtudes tootja nõuetest ja spetsifikatsioonidest. 8. Rakendab töövõtteid, millistega on tagatud pidurisüsteemi kahjustuste vältimine. 9. Veendub tehtud töö vastavuses töökäsule ja vajadusel kõrvaldab puudused.	
B.3.3 Sõiduki sisustuse ja pinnakatete puhastamine ja hooldamine	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad 1. Selgitab kliendile sõiduki sisustuse ja pindade hooldamise põhitõdesid. 2. Hindab salongi/pagasiruumi seisukorda, sisustuse ja pinnakatete materjali liigid, nende määrumise astmed ja tüübid; valib tööks sobiva tehnoloogia, materjalid, seadmed ja vahendid, arvestades keskkonnasäästlikkuse põhimõtetega. 3. Eemaldab salongist/pagasiruumist kliendile kuuluvad esemed, paigutades need selleks ettenähtud hoiukasti ja –kohta, järgides sealjuures kliendi poolt antud juhiseid ja korraldusi salongis olevate esemete käitlemiseks. 4. Katab kinni salongis olevate monitoride ja ekraanide pinnad kahjustuste vältimiseks. 5. Eemaldab põhjamatid, puhastab ja paigutab need töö teostamise ajaks kuivatuskohta kuivama. 6. Eemaldab salongis ja pagasiruumis tolmuimejaga lahtise liiva, prahi ja tolmu. 7. Puhastab raskesti ligipääsetavad kohad esmalt suruõhuga, seejärel tolmuimejaga. 8. Puhastab kõrgläikepinnad sh armatuurlaua, peeglid, keskkonsooli ja uksepaneelid. 9. Puhastab pehmed polstrid ja laepolstri keemilise pesu seadmega või käsitsi.	

10. Töötleb puhtad pinnad vastavalt materjalile hooldusvahendiga või kaitsevahendiga.
11. Puhastab monitorid ja ekraanid, kasutades asjakohaseid vahendeid ning lähtudes tootja nõuetest ja spetsifikatsioonidest.
12. Töötleb salongi lõhnaeemaldusvahendiga vastavalt vahendi kasutusjuhendile.
13. Veendub tehtud töö vastavuses töökäsule ja vajadusel kõrvaldab puudused.

B.3.4 Sõiduki mootoriruumi puhastamine ja pindade hooldamine

EstQF Level 3

Tegevusnäitajad

1. Selgitab kliendile sõiduki mootoriruumi hooldamise põhitõdesid.
2. Eemaldab ja paigaldab mootoriruumi kaitsekatted, järgides tootja nõudeid ja spetsifikatsioone.
3. Hindab visuaalselt mootoriruumi seisukorda ja määrdumise astet sobivate meetodite ja vahendite valikuks.
4. Valib tööks sobiva tehnoloogia, materjalid, seadmed ja vahendid, arvestades keskkonnasäästlikkuse põhimõtetega.
5. Veendub, et mootor on puhastustöödeks sobiva temperatuuriga, seiskab mootori enne töö alustamist.
6. Eristab kõik tundlikud osad ja katab need kinni, et vältida nende kahjustumist.
7. Kannab puhastatavatele pindadele puhastusaine, peseb pinnad, kasutades tööks sobivaid vahendeid.
8. Kuivatab pinnad sobivaid vahendeid kasutades.
9. Puhastab, loputab ja kuivatab mootoriruumist eemaldatud kaitsekatted, kasutades tööks sobivaid töövahendeid.
10. Veendub tehtud töö vastavuses töökäsule ja vajadusel kõrvaldab puudused.

B.3.5 Sõiduki põhjapesu

EstQF Level 3

Tegevusnäitajad

1. Selgitab kliendile sõiduki põhjapesu põhitõdesid.
2. Hindab sõiduki põhja seisukorda, määrdumise astet ja korrosiooni levikut; valib tööks sobiva tehnoloogia, materjalid, seadmed ja vahendid, arvestades keskkonnasäästlikkuse põhimõtetega.
3. Kontrollib visuaalselt sõiduki põhja all olevaid detaile ja sõlmi veendumaks, et puuduvad nähtavad lekked, defektid, lahtised sõlmed või detailid; veendub, et väljalaskesüsteemi osad ja rattad on jahtunud.
4. Teeb sõiduki põhjapesu ja loputab, kasutades selleks sobivaid seadmeid ja vahendeid.
5. Töötleb vajalikud pinnad kaitsevahendiga, kasutades asjakohaseid vahendeid ning lähtudes tootja nõuetest ja spetsifikatsioonidest.
6. Veendub, et tehtud töö on vastavuses töökäsule ja vajadusel kõrvaldab puudused.

B.3.6 Rehvivahetustööd

EstQF Level 3

Tegevusnäitajad

1. Selgitab kliendile rehvide ja velgede valikut, nende sobivust sõidukile ning hoiustamise tingimusi.
2. Hindab velgede ja rehvide seisukorda, nende kulumise astet ja -iseloomu.
3. Kontrollib sõidukile tootja poolt kehtestatud nõudeid rehvide ja velgede osas ning rehvirõhkude väärtusi.
4. Eemaldab rattad, eemaldab rehvid velgedelt nõuete kohaselt, muuhulgas järgides rehvimontaažiseadmete kasutusjuhendite nõudeid.
5. Teeb eemaldatud rehvide ja velgede seisukorra kontrolli ja vajalikud mõõtmised võimalike defektide, liigse kulumise ja kahjustuste fikseerimiseks; kannab kontrolli tulemused töökäsule.
6. Eemaldab velgesid kahjustamata vanad tasakaaluraskused ja nende liimijäägid.
7. Paigaldab rehvid velgedele nõuetekohaselt, korrigeerib rehvide rõhud, kontrollib ventiili õhupidavust ja vajadusel vahetab ventiili, rehvirõhu anduri või selle tihendi.
8. Tasakaalustab rattad tasakaalustuspingil, järgides tasakaalustusseadme kasutusjuhiseid.
9. Paigaldab rattad sõidukile vastavalt tootjapoolsetele juhenditele.
10. Kodeerib vajadusel rehvirõhu andurid vastavalt tootjapoolsetele juhenditele.
11. Veendub, et tehtud töö on vastavuses töökäsule ja vajadusel kõrvaldab puudused.
12. Hoiustab vajadusel rehvid nõuetekohaselt.

B.3.7 Rattakoopas asuvate veermikudetailide seisukorra kontrollimine

EstQF Level 3

Tegevusnäitajad

1. Mõõdab enne rataste paigaldamist piduriklotside, piduriketaste paksust ja võrdleb saadud tulemust tootja poolt antud normidega.
2. Hindab visuaalse vaatluse teel piduriosade seisukorda nt volikute, trosside, ühenduste, kinnituste seisukord, lekked, praod jms.

3. Hindab visuaalse vaatluse teel veermikudetailide üldist seisukorda nt võimalike korrosioonikahjustuste, liigse kulumise, vigastuste olemasolu ja ulatust.	
B.3.8 Rehviparandustööd	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad 1. Hindab rehvi vigastuse asukoha, põhjuse ja ulatuse ning valib rehvi remondiks sobiva tehnoloogia, materjalid ja seadmed. 2. Teeb rehviparandustöid, järgides rehvitootja juhiseid ja nõudeid. 3. Veendub, et tehtud töö on vastavuses töökäsule ja vajadusel kõrvaldab puudused. 4. Nõustab klienti parandatud rehvi edasise kasutuskorra osas.	

RECURRING COMPETENCES

B.3.9 Sõidukite pindade hooldaja ja rehvitehnik, tase 3 kutset läbivad teadmised	EstQF Level 3
Teadmised 1) mootorsõiduki/masina veermiku ehitus; 2) materjaliõpetus; 3) tehniliste mõõtmiste alused; 4) klienditeeninduse alused, 5) töö- ja keskkonnaohutuse nõuded; 6) töötervishoiunõuded; 7) kemikaalide käitlusnõuded; 8) tuleohutusnõuded; 9) jäätmekäitlusnõuded; 10) kutsealaga seonduvate õigusaktide nõuded.	

Part C GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	12-07112024-1.1/6k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Kristjan Leesmäe, Viljandi Kutseõppekeskus Mairo Neem, Unelmauto AS Ene Pukk, Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool Janek Pukka, Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool, Tehnokonsult OÜ Taavi Ragul, Möller Auto Tallinn OÜ Remo Raudsepp, Viking Motors AS Koit Saar, AS Benefit Tanel Tero, Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool
3. Occupational qualification standard approved by:	Transport and Logistics
4. No. of decision of Sectoral Council	30
5. Date of decision of Sectoral Council	07.11.2024
6. Occupational qualification standard valid until	06.11.2029
7. Occupational qualification standard version no.	6
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	7231 Motor Vehicle Mechanics and Repairers
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	3

C.2 Occupational title in foreign language	
English:	Vehicle Technician, EstQF Level 3
Finnish:	Moottoriajoneuvon asentaja
Russian:	Техник по автомобилям
C.3 Annexes	
Lisa 1 Digital competences - Self-assessment grid	